

1. 11. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pražská Penzijní Perverze

České penze jsou asi nejméně spravedlivé v celé Evropě.

Skóre: 0.69

Název zdroje: Hospodářské noviny

Datum vydání: 01.11.2007

Nadpis: Pražská Penzijní Perverze

Strana: 10

Rubrika: názory

Autor: Lenka Zlámalová

Náklad: 60258

Oblast: Celostátní deníky

Zpracováno: 01.11.2007 05:28

Identifikace: DCHN20071101020045 cz

Klíčová slova: soud (3x), ústavní soudci (3x), právo (2x), soudu (2x), Ústavní soud (2x), práva, rozsudek, lidská práva, soudci, právem

České penze jsou asi nejméně spravedlivé v celé Evropě. Bez přehánění se dá říct, že až perverzně diskriminují kdekoho. Muže, každého s vyšším než průměrným platem, aktivní seniory. Státní důchody nefungují jako čisté a spravedlivé pojistky na stáří nikde ve vyspělém světě. K české výjimečnosti ale mají hodně daleko.

K jedné z velkých nespravedlností včera přitáhl pozornost Ústavní soud. Odmítl zrušit znevýhodnění otců, o což ho požádal Nejvyšší správní soud.

Privilegia jako na Kubě

Česko je spolu s komunistickou Kubou jedinou zemí, kde může žena za každé dítě, které porodila, odejít do penze o rok dříve.

Emil Pastrnák ze severní Moravy sám vychovával dvě dcery. Logicky se u soudu dožadoval svého práva přičíst si výchovu k dřívější penzi. Marně. Na zjevnou diskriminaci otců už dříve upozorňovala Rada vlády pro lidská práva i Helsinský výbor.

Ústavní soud se ale přiklonil k názoru, že "rozdílný přístup k mužům a ženám je v tomto případě odůvodněn a má historické a společenské kořeny." Vládu přitom vyzval k "moudře" načasované úpravě celého důchodového systému.

Škoda té konvenčnosti a přehnané opatrnosti. Z čistě provozního pohledu je rozsudek moudrý. Z pohledu hodnot a principů nikoliv. Kdyby ústavní soudci vyšli návrhů svých kolegů z Nejvyššího správního soudu vstříc, museli by matkám vzít privilegium dřívější penze za vychované děti. Neměli ho právo dát i otcům, to musí udělat jediné vláda a parlament. Oni mohou paragrafy jen rušit.

Dámský život na penzi

Pro bonus na děti vyhrazený jen ženám se těžko hledají argumenty. Získávají ho jen za porod. Nikdo už neřeší, jestli se o děti skutečně staraly, nebo je vychovával otec, babička či je úplně odložily.

Žádné studie nedokazují, že by mateřství zkracovalo život. Naopak: ženy všude na světě žijí déle. V Česku je naděje dožití už bezmála 80 let, u mužů jen 73 let. Podobné rozdíly jsou i v dalších vyspělých zemích.

Ženy si zaslouží jemné a galantní zacházení. V osobních vztazích postavení není, a doufejme, že ani nikdy nebude rovné. Kultury, které se o to pokusily, skončily absurdním strachem otevřít dámě dveře nebo jí pomoci do kabátu.

V profesionální a veřejné sféře se však právem žádá rovnoprávnost. Ženy žádají, a většinou i dostávají, za stejnou práci stejný plat. Není důvod, aby si užívaly delší státem placenou penzi.

Stejná práva v roce 2030

Mezi třiceti bohatými zeměmi sdruženými v OECD mají časnější dámské penze (nikoliv s ohledem na děti) jen Češi, Poláci, Italové a Švýcaři. A všechny hranice pro odchod do důchodu pro muže na ženy sladují. To se odehrává i u nás.

Petr Nečas teď navrhuje, aby se věk odchodu do penze do roku 2030 pro všechny srovnal na 65 letech. Ať mají děti, nebo ne. Proti jsou však lidovci i socialisté.

Ti první chtějí časnější penzi pro ženy udržet za každou cenu, druzí žádají výrazně pomalejší oddalování důchodů. I kdyby Nečasovy plány náhodou prošly, je to jen tolerance dalších 23 let diskriminace otců ve společnosti, kde jich čím dál víc rádo a ochotně zůstává s dětmi nějaký čas doma.

Když soudci spustí reformu

Penzijní bonus za vychované děti je sám o sobě velmi dobrý nápad. Stát jasně ukáže, jaké hodnoty podporuje. Výrazně lepší než dřívější penze je však plán, s nímž přišli před volbami ODS a lidovci. Každý by měl mít právo poslat dvě procenta svých příjmů na důchod své matky, otce, nebo toho, kdo ho vychoval. To nemotivuje jen k tomu, aby si lidé pořizovali děti, ale také se je snažili co nejlépe vychovat. Ten, koho rodiče týrali nebo odložili, jim těžko na stáří přilepší.

Politici se teď třesou, aby soudci náhodou nespustili důchodovou reformu místo nich. Škoda, že je Ústavní soud nepošouchl. Snad to udělá příště, až se mu na stole objeví stížnosti na další do očí bijící nespravedlnosti. Třeba na to, že ten, kdo vydělá deset tisíc, může počítat skoro se stejně vysokou penzí. Ale člověk, který poctivě platil pojištění ze šedesáti tisíc má penzi jen o dva tisíc vyšší. Žalovat by mohli i pracující senioři, kteří musí stále platit 28 procent svých příjmů na důchod, který už se jim nikdy nezvýší.

Šance, že vláda do voleb prosadí reformu penzí, která s nespravedlnostmi skoncuje, se blíží nule. K uvolnění diskriminace v nájmech nakonec politiky dotlačili právě soudci, třeba se jim to podaří i u penzí.

lenka.zlamalova@economia.cz

Zpracovatel: Anopress IT a.s.

